

Ronde 1 De 100 mijl van Sin-Annen

Net als de vorige editie starten we weer bij de klokkenstoel in het midden van het dorp. We verzamelen ons op de oprit en lopen gezamenlijk naar de klokkenstoel. Om 09:00 luid de klokkenstoel als start voor de 100mijl van Sint-Annen.

Bij de klokkenstoel direct links en einde dorp weer links. Na ongeveer 1 kilometer gaan we rechts. Naar Ellerhuizen. Eerste T-splitsing naar links en dan de weg blijven volgend tot Ellerhuizerburg. Naast de brug ligt een fietsbrug. Let op oversteek drukke weg. Hier moeten we over en dan links, let op weer oversteek drukke weg, en volgen het kanaal (Boterdiep). Nu eerste volgende rechts. Is smal schelpenpad (Plattenburger voetpad). Dit pad brengt ons naar Noordwolde maar eerst moeten we weer de drukke weg over!

Ingang Plattenburger voetpad

Einde Plattenburger voetpad, rechts bruggetje over en dan links en doorlopen naar doorgaande weg. Hier links voor de kerk langs daarna eerste rechts (Tuinbouwstichtingweg). Je komt nu langs de voetbalvelden van Noordwolde. Volgende kruising links. Je loop nu op de Wolddijk.

De Wolddijk is een vroeg-middeleeuwse dijk die om het lage gebied ten noorden van de stad Groningen is gelegd. De aanleg van de dijk werd nodig toen het veen in het Woldgebied werd ontgonnen en hetmaaiveld zo'n 3 meter zakte. Als gevolg daarvan stroomde water van het hoger gelegen gebied ten noorden en het westen het gebied in. Volgens het verhaal is de dijk aangelegd door de heilige Walfridus.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Wolddijk>

Op de Wolddijk eerste rechts. Koningslaagte. Nu rechtdoor naar de N361, Winsumerweg. Halverwege kom je langs een molen. Vlak voor de molen staat rechts van de weg een grenspaal van Heerlijkheid Harssens.

In vroeger tijden werd het land niet alleen bestuurd door plaatselijke, regionale en landelijke overheden, maar werd een deel van de bestuurlijke, wetgevende en rechterlijke macht uitgeoefend door particulieren. De gebieden waarvoor dit gold, worden heerlijkheden genoemd. De wortels van

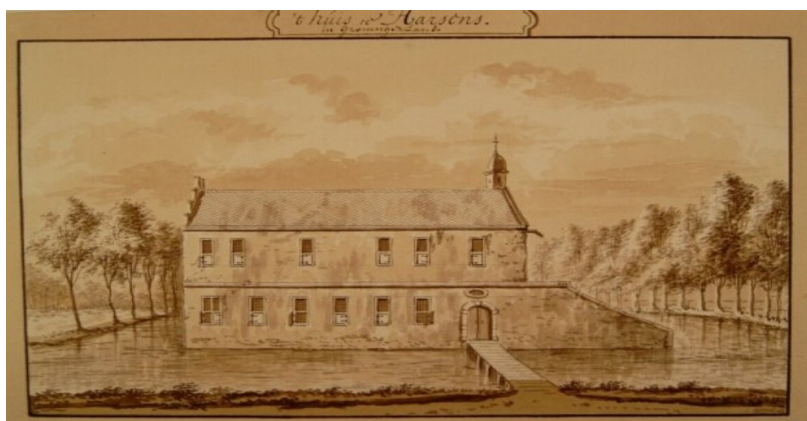
dit systeem zijn gelegen in het middeleeuwse leenstelsel. De vorst gaf een deel van zijn bestuurlijke en juridische bevoegdheid in leen aan een leenman, die in ruil daarvoor bepaalde diensten moest verrichten. Langzamerhand kregen deze lenen het karakter van eigendom. De Grondwet van 1848 maakte een einde aan het verschijnsel dat bevoegdheden van lokale overheden in particuliere handen waren.

Bron: <https://www.verloren.nl/boeken/2086/247/2242/adel/heerlijkheden-in-nederland>

Bij de N361 moeten we links en daarna eerste rechts. Betonpad de weidelanden in. Je loopt nu naar borgterrein Harssensbosch. *Nu staat er alleen nog een boerderijtje. Bewoond tot 1995. Daarna door het Groninger landschap in oorspronkelijk stijl herbouwd. Voorkant is nu een vakantieverblijf en de achterkant is een bezoekerscentrum. Zelfs de laatste bewoners van Harssensbosch, een natuurgebiedje dicht bij Groningen, hadden geen idee van het rijke verleden van de plaats waar ze woonden. Ja, er waren onverklaarbare laagtes en hoogtes rond de boerderij. Ooit had er een kasteel gestaan, een stukje slotgracht was nog te zien. En er kwam weleens een menselijk bot uit de grond. Maar dat er méér is geweest, een compleet dorp met kerk en kerkhof, dat was ook hun niet bekend. Bezoekerscentrum Harssensbosch onthult het verdwenen verleden van dit bijzondere landschap.*

Bron: http://www.noorderbreedte.nl/nog_niet_toegekend/harssensbosch-geeft-geheimen-prijs/

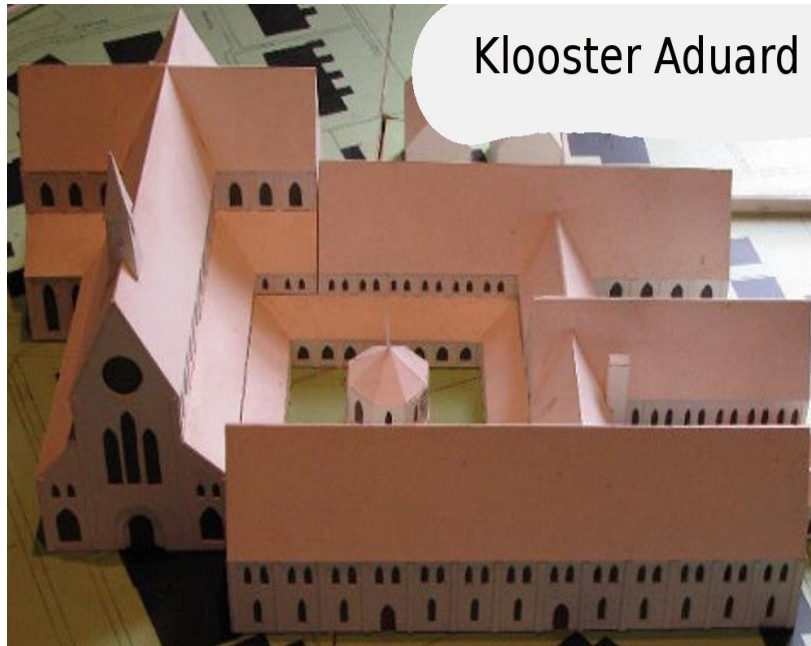

Aan het einde van het betonpad door de weidelanden linksaf en weg volgen tot aan het Van Starkenborghkanaal. Bij het kanaal rechts, schelpenpad. Nu het kanaal volgen tot aan Aduard. Let op na de eerste brug over het Van Starkenborghkanaal kom je op een drukke weg. Tweede brug over het Van Starkenborghkanaal is Aduard. Brug over een doorlopen tot de kerk (links van weg). Bij de kerk is rechts een pleintje. Aan dit pleintje zit museum Sint Bernardushof en op dit pleintje, begin van de straat Kaakheem, is ook de verzorging.

Het klooster van Aduard (formeel: Ad Sanctum Bernardum) was een abdij in Aduard in de Nederlandse provincie Groningen. De St. Bernardusabdij werd gesticht in 1192 vanuit het klooster Klaarkamp in Rinsumageest. Het klooster hoorde tot de orde van de Cisterciënzers en was gewijd aan de heilige Bernard van Clairvaux. In zijn bloeitijd was het een der grootste abdijen in Europa. Het einde van het klooster werd ingeluid in 1580 toen het werd ingenomen door staatse troepen. Tegenwoordig rest enkel nog de ziekenzaal, nu de kerk van Aduard, en een deel van het refugium in de stad Groningen.

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Abdij_van_Aduard

Klooster Aduard

Na de verzorging lopen we verder Kaamheem in. Straat maakt een bocht naar links. Op de kruising rechts. Daarna tweede straat links. Je verlaat nu Aduard. Zodra je het dorp verlaat wordt het een schelpenpad. Aan het einde van het schelpenpad gaan we links. **Hier rechts de drukke weg oversteken en nieuwe teerweg volgen. Bij het water rechts.** Je loopt nu langs het Aduarderdiep.

Je bent niet de eerste die hier loopt. Het Aduarderdiep ligt er al een tijdje. Lange tijd werd gedacht dat het kanaal rond 1415 werd gegraven, volgens de overlevering door de monniken van het klooster van Aduard. In 2013 kwam echter vast te staan dat een funderingspaal van een voorganger van de Steentil afkomstig is van een wilgenboom die reeds rond 1285 werd gekapt. Dit zou erop kunnen wijzen dat het diep meer dan een eeuw eerder werd gegraven.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Aduarderdiep>

Ronde 1 De 100 mijl van Sin-Annen

Na een tijd krijg je aan de rechterkant woonschepen. Je bent nu in buurtschap Nieuwbrug. Op de kruising ga je links en volgt de weg naar Hoogkerk. In de verte kan je silo's van de suikerfabriek zien staan. Ons richtpunt voor de komende kilometers. Let op de weg die je nu loopt kan druk zijn. Vlak voor Hoogkerk krijg je links een industrieterrein. Op de volgende splitsing staat je tegenover de suikerfabriek.

Tegenover de suikerfabriek

Hier ga je rechts en daarna links de brug over. Daarna de tweede rechts. Je gaat nu de A7 over. Nadat je de A7 over bent ga je links. Je loopt nu op Roderwolderdijk. Deze weg is de grens tussen Groningen en Drenthe. Na het eerste huis verlaat je Groningen, je loopt nu in Drenthe. Roderwolderdijk volgen tot brug links. Deze brug over. Let op na kilometer drukke weg. Deze oversteken en dan rechts. Eerst volgende links. Dit is de ingang naar het Stadspark.

Het Stadspark in Groningen is een ongeveer 140 hectare groot park aan de zuidwestzijde van de stad in de Stadsparkwijk. Het is een gemeentelijk monument. Het park is aangelegd aan het begin van de twintigste eeuw. De aanleg van het park was een initiatief van de Groninger industrieel Jan Evert Scholten (1849-1918), die in 1909 Vereniging Het Stadspark oprichtte met als doel geld in te zamelen voor een volkspark. Ter eerbetoon werd in 1931 een monument van hem geplaatst op een prominente plek in het stadspark aan de Concourslaan. Het park werd ontworpen door de landschapsarchitect Leonard Springer, samen met de Groningse directeur van gemeentewerken J.A. Mulock Houwer. Op 19 mei 1926 vond de officiële opening plaats van het centraal in het park gelegen Stadsparkpaviljoen, waarmee een einde kwam aan de aanleg van het park, die dertien jaar had geduurd.

Bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Stadspark_\(Groningen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Stadspark_(Groningen))

Nu doorlopen tot de **2de** brug, voor de brug rechts. Je loopt nu op de Madijk. Rechts zie je het natuurgebied / waterbergingsgebied Onlanden. Doorlopen tot volgende brug. Deze ga je over. Na enige tijd zie je linksvoor een rotonde. Hier ga je links. Je loopt nu op de Groningerweg. Nu de eerste rechts. Je loopt nu het parkeerplaats op van de Hoornseplas. Blijf rechtdoor lopen. Pad gaat naar de Hoornseplas. Bij de splitsing links. Je verlaat nu Drenthe. Nu is het weer Runn in grunn.

De Hoornseplas (ook: Hoornse Plas) is een recreatieplas ten zuiden van de stad Groningen in de gemeentes Haren en Tynaarlo. Het is gegraven tussen 1971 en 1973. De plas ligt even buiten de stad Groningen en is eigenlijk een noordelijke uitloper van het Paterswoldsemeer. De Hoornse Plas omvat een speel- en spartelvijver, zandstranden en speel- en ligweiden.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hoornseplas>

Even een paar honderd meter langs het strand dan bij de bocht in het strand naar links, rotonde rechtdoor en langs het water verder. **Brug over rechts en voor de flats langs.** Blijf het water volgen tot houten brug. Bij de brug nog steeds rechtdoor. Op de volgende splitsing links. Je loopt nu parallel aan het Noord Willems kanaal. Eerste brug rechts over. Onder de A28 door en dan direct rechts (Bezinepomp voor extra drinken/eten). Wandelpad. Hier steeds rechts aanhouden. Het pad gaat naar het einde toe langzaam omhoog. Op het hoogstepunt maakt het pad een bocht naar links. Blijf schelpenpad naast de weg volgen. Einde schelpenpad bereik je de Verlengde Hereweg / Rijksstraatweg. Het parcours van de 4 mijl van Groningen. Je gaat hier rechtdoor. Links van de weg is een onverharde stoep. Zo lang je rechtdoor kan rechtdoor. Pas in Essen komt je op een t-splitsing. Hier ga je links. Volgende t-splitsing rechts. Volgende t-splitsing links. Nu nog 100 meter naar verzorgingspunt Yesse.

Het klooster Yesse (later ook Essen genoemd), een cisterciënzer-vrouwenklooster dat bestond van 1215 tot 1594, was gelegen op de plaats van het huidige buurtschap Essen, in het uiterste noorden van de gemeente Haren bij Groningen. Het dankt zijn naam aan de vader van Koning David (Yesse, Jesse, Isai). Er leefden dochters van gegoede families uit de stad Groningen. Daarnaast waren er vermoedelijk een of meer priesters aan het klooster verbonden.

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Klooster_Yesse

Dit is ook de eerste plek met een link naar Abt Emo. Op zijn Romereis heeft hij hier op heen en terugries overnacht. Hieronder citaat uit “Emo's Labyrint” van Ynskje Penning.

“Doorweekt en door en door koud bereikten ze ’s middags opgelucht enkele houten gebouwen in het veen: het prille vrouwenklooster Yesse, dat in dezelfde moeilijke startfase verkeerde als Emo’s Nijeklooster. De priorin heette hen hartelijk welkom. ‘Mijn broer Addo laat u groeten. Hij wenst u alle goeds toe en bovenal Gods zegen. Ik wil mij hier graag bij aansluiten, lieve nicht.’ De priorin knikte geroerd. ‘Dank u, neef.’ Ze bracht hen naar het haardvuur en deelde brood, kaas en soep rond. ‘Ik zal u het klooster laten zien en ook de meisjesschool, daarna breng ik u naar het gastenverblijf.’ In de kleine houten kapel stond op het altaar een fraai gesneden Mariabeeld met het kindje Jezus. Emo bekeek het met grote interesse. ‘Prachtig!’ ‘Een geschenk van de familie van een van onze novicen. Soms denk ik dat het huilt, maar dat zal wel verbeelding zijn.”

Het zegel van Yesse. Meenemen als bewijs dat je er bent geweest!

Na de verzorging gaan we verder naar Waterhuizen. Het terrein van Yesse af en dan rechts, direct

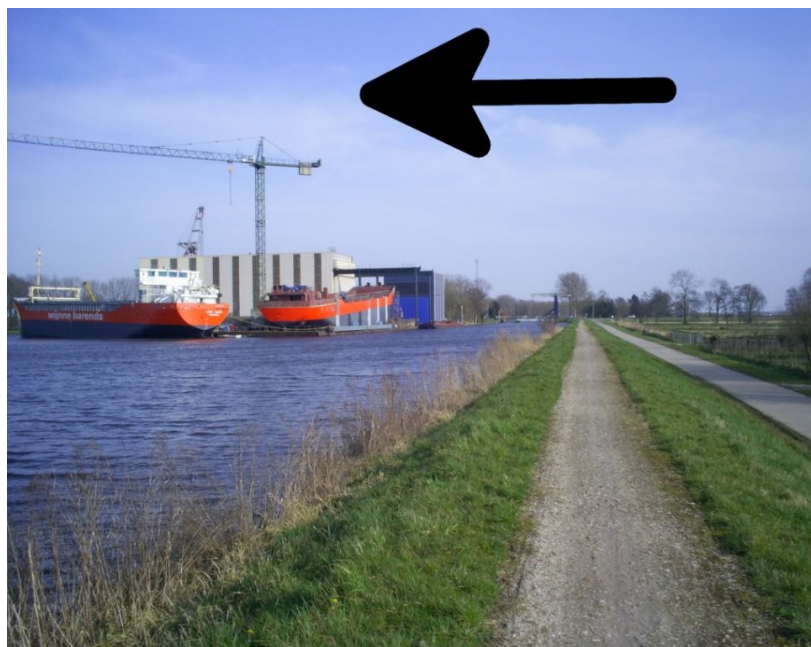

weer links, volgende splitsing rechts. Bij volgende splitsing rechtdoor onverharde weg op. Einde van de weg links, neem fietspad / voetpad. Eerste links en dan steeds rechtdoor. Twee keer spoor over. Kijk uit! Bij de dijk naar rechts. Je loopt nu langs het Winschoterdiep. Eerste brug (links) over en je bent in Waterhuizen. Vlak voor de brug aan je rechterkant “spoorwegmuseum Riekje”

Het was het best bewaarde geheim van noord Nederland! Een walhalla voor spoorwegliefhebbers in het mooie Groningen. In Waterhuizen aan het baanvak Groningen-Nieuweschans bevindt zich nog een oude blokpost! en niet alleen de blokpost was speciaal. Achter de blokpost bevond zich een prachtig stukje spoorweghistorie. Riekje Buivenga (overleden 02-2014) had daar in de loop van vele jaren (met hulp van haar man en zoon) een mooie collectie van allerlei zaken samengebracht die eigenlijk niet in beelden uit te drukken is. Door het overlijden van Riekje is de toekomst van dit museum ongewis. Tot nader bericht is het gesloten.

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=mjOPSoUhInk>

Bron: <http://www.nproject.org/nl/diversen/spoormuseum-riekje-van-waterhuizen.html>

Brug bij Waterhuizen

In Waterhuizen rotonde driekwart nemen richting Hoogezand. Aan de rotonde ook een cafetaria. (Drinken /Eten). Na hotel Van der Valk eerste links. Onverhard, Hesselinkslaan. Nu eerste links. Ook onverhard. Lijkt de oprit naar een huis maar na het huis is de ingang tot natuurgebied Westerbroek. We volgen het Frederikspad door dit gebied.

Langs de landweg tussen Waterhuizen en Engelbert, ten zuidoosten van Groningen, begint volgens een bordje het Frederikspad. Dat wilde ik al een tijdje verkennen, hoewel ik er weinig van verwachtte - in de verte ronkt het verkeer over de A7 en torenen de kranen aan het Winschoterdiep uit boven de populierenplantages, maïsvelden en weilanden. Lees mee op (route in tegengestelde richting):

<http://www.trouw.nl/tr/nl/4928/Natuurdagboek/article/detail/2857560/2011/08/21/Frederikspad.dhtml>

Aan het einde van het Frederikspad gaan we rechts. Let op kan hier druk zijn. Eerst afslag links

nemen. Hier gaan we de A7 over naar Engelbert. In Engelbert na de driesprong (Harry's Cafe) fietspad links. Nu rechts, links, links, rechts en dan rechtdoor graspad op. We lopen nu een aantal kilometers over het Meerstad Ommetje. Einde van graspad rechtdoor. Linkerkant van de sloot. Bij de eerste dam aan de rechtskant van de sloot verder. Doorlopen tot je voor een sloot komt te staan. Nu rechts. Na enige tijd rechts een meer (Middelberterplas). Bij de kruising met asfaltweg rechtdoor. Fietspad. Einde fietspad brug over en links. Overkant van de weg zie je Meerstad.

Links langs de sloot, daarna direct naar de rechterkant, doorlopen tot einde en dan rechts

Meerstad is een woonwijk die wordt gebouwd volgens een gemeenschappelijke regeling van de Groninger gemeenten Slochteren en Groningen. De naam verwijst naar de combinatie van meer en stad, maar ook naar de vier MEER-dorpen in dit gebied: Middelbert, Engelbert, Euvelgunne en Roodehaan. Op 1 januari 2013 had de eerste buurt van Meerstad (Meeroevers) 200 inwoners. Meerstad heeft, als zelfstandig dorp in de gemeente Slochteren een eigen postcode en plaatsnaam. In de stad Groningen wordt Meerstad, hoewel formeel onjuist, als onderdeel van de stad Groningen gezien.

Bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Meerstad_\(Groningen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Meerstad_(Groningen))

Voor je zie je in de verte een brug. Deze moeten we over. Bij de stoplichten rechtdoor. Weg maakt bocht naar links. Wij moeten rechtdoor. Rechts na enige tijd een wandelpad. Neem deze. Pad maak bocht naar rechts. Tien meter verder direct weer links. Nu pad volgen tot brede sloot. Hier links. Nu rechtdoor tot aan de molen (Noordermolen). Na de molen rechts. Houtenburg over. Betonpad. Aan einde betonpad links. Je loopt nu naar Thesinge.

Thesinge is ontstaan als een veenontginningsdorp in de Centrale Woldgebied. De eerste bewoners vestigden zich in de elfde of twaalfde eeuw op een lage wierde, die werd opgeworpen om de gevolgen van bodemdaling door inklinking van het veen tegen te gaan. Op deze wierde werd aan het einde van de twaalfde eeuw het benedictinessenklooster Germaniagesticht. De oudste vermelding van Thiasingaclooster in 1283 komt uit de Kroniek van Bloemhof. De naam verwijst naar de familie van een zekere Tiazo, wellicht ooit de stichter van het dorp.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Thesinge>

Eerste T-splising nu rechts. Doorgaande weg blijven volgen. Brug over. Dorp door. Eerste T-splising na het dorp rechtdoor. Tweede T-splising links. Op de wegwijzers zie je Sint-Annen als staan. Nog drie kilometer. Volgende T-splising rechtdoor. Nog een kilometer en je bent bij de centrale verzorging en de eerste 65 kilometer zijn gelopen.